

1. Tantárgyelem neve:	Fenntarthatóságra nevelés a jövőnk záloga	Kreditértéke:	3
Tantárgyelem besorolása:	kötelezően választható		
A Tantárgyelem elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, "képzési karaktere":	elmélet (%):	80	
	gyakorlat (%):	20	
A tanóra típusa:	szeminárium		
óraszám, az adott félévben:	12		
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők:			
A számonkérés módja:	kollokvium (5)		
A tantárgyelem tantervi helye (hányadik félév):			
Előtanulmányi feltételek:	-		
Tantárgyelem-leírás:			
<i>Az oktatás célja:</i>			
Olyan óvodapedagógusok és tanítók képzése akik képesek a fenntarthatóság három fő (környezeti, gazdasági, társadalmi) pillérének komplex szemléletére. Képesek a fenntarthatóság kritériumainak és problémáinak felismerésére, elemzésére, a probléma-megoldási technikák feltárására és hatékony alkalmazására és az óvodai és iskolai mindennapokba való beillesztésére.			
<i>Az oktatás tartalma:</i>			
A fenntarthatóság, fenntarthatóságra nevelés és a környezeti nevelés fogalmainak, alapjainak megismerése és összevetése. A fenntarthatóságra nevelés és a környezeti nevelés lehetőségei Magyarországon és külföldön. . Az ember és természet kapcsolata, a kapcsolat változása az emberiség történelme során. Környezeti problémák és civilizációk megszűnése közti kapcsolat. Az antropocén kor.			
A társadalmi, a környezeti és a gazdasági pillér valamint a Fenntartható fejlődési célok megismerése, és egymással való kapcsolatuk elemzése.			
<ul style="list-style-type: none"> • Természeti pillérel kapcsolatos legfontosabb problémák és ezek bevonása az oktatási folyamatba: talaj, a víz és a levegő, megújuló és nem megújuló energia, klíma változás, ökológiai lábnyom, biokapacitás, túlfogyasztás napja • Gazdasági pillérel kapcsolatos legfontosabb problémák és ezek bevonása az oktatási folyamatba: tárgyak a modern ember életében, hulladék, lineáris és körkörös gazdálkodás, fogyasztás, tudatos vásárlás, Fair Trade, Zero waste, • Társadalmi pillérel kapcsolatos legfontosabb problémák és ezek megjelenési lehetőségei az oktatási folyamatban: szegénység, Egyenjogúság, túlnépesedés, városiasodás, fenntartható városok és fenntartható közlekedés. 			
KÖTELEZŐ IRODALOM			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bihariné Dr. Krekó Ilona, Kanczler Gyuláné Dr. (2019). Természetvédelem és környezetvédelem az ELTE TÓK hallgatóinak. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-489-073-7. 2. http://mek.oszk.hu/13400/13463/13463.pdf 3. Kajner Péter – Lányi András – Takács-Sánta András (szerk, 2013). A fenntarthatóság felé való átmenet jó példái Magyarországon. http://humanokologia.tatk.elte.hu/wp-content/uploads/a_fenntarthatosag_fele.pdf 4. Magosfa Alapítvány, Pangea Egyesület (2016): Mindennapra kisebb ökolábnyom Visegrád Fund 5. UNESCO: Fenntartható fejlődési célok oktatása - Tanulási célok (2017) (https://ofi.oh.gov.hu/node/181079) 6. Varga Attila (2022): Iskolák a fenntartható jövőért. L'Hartmann Kiadó. 7. Vásárhelyi Judit (szerk, 2010). Nemzeti környezeti nevelési stratégia: alapvetés. MKNE, Budapest. 8. Vida Gábor (2012). Honnan hová Homo? Az Antropocén korszak gondjai. Semmelweis Kiadó, Budapest. ISSN 1219-2791 			

AJÁNLOTT IRODALOM

1. Boda Zsolt (2004): Globális ökopolitika. Helikon Kiadó, Budapest.
2. Fabóné Nagy Andrea-Faggyas Jánosné (2002): Zöld napok a környezeti nevelésben. Szarvas.
3. Oktatás a fenntartható fejlődés szolgálatában. (2003): Riótól Johannesburgig: Egy évtizednyi elkötelezett munka tanulságai. UNESCO kiadvány.
4. Paul Hawken (2019): Visszafordítható - 100 hatékony megoldás a klímakatasztrófa megállításához. HVG Kiadó, Budapest.
5. Szathmáry Eörs (2020). Klímaváltozás és Magyarország. Osiris. ISBN 978 963 276 409 2
6. Takács-Sánta András (2008). Bioszféra-átalakításunk nagy ugrásai. L'Harmattan Kiadó, Budapest
7. Vida Gábor (2000): Helyünk a bioszférában. Typotex Kiadó, Budapest.

TUDÁS

Óvodapedagógus hallgatók esetében:

- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmaival és ezek összefüggéseivel.
- Ismeri az óvodai nevelésben alkalmazható tervezés különböző szintjeit, a tervezés elméletét és módszertanát, az egyes szintek összefüggéseit, sajátosságait.
- Ismeri saját szakterületén, illetve intézménytípusában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Ismeri az óvodás gyermek megismerésének módszereit

Tanító szakos hallgatók esetében:

- Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6–12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermekjogi ismerettel.
- Ismeri saját szakterületén, illetve intézménytípusában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon egy műveltségi területen

KÉPESSÉG

Óvodapedagógus hallgatók esetében:

- A 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.
- Tevékenységében képes a fenntarthatóságra nevelés elveinek érvényesítésére.

Tanító szakos hallgatók esetében:

- Tevékenységében képes a fenntarthatóságra nevelés elveinek érvényesítésére.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.

ATTITÚD

Óvodapedagógus hallgatók esetében:

- Elkötelezett a 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.
- Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségbe történő beilleszkedés támogatására.
- Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermek-, játék- és tevékenységközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Tanító szakos hallgatók esetében:

- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására.

AUTONÓMIA-FELELŐSSÉG

Óvodapedagógus hallgatók esetében:

- Felelősséget vállal a rábízott 3–7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a gyermekek fenntartható fejlődésre irányuló magatartásának tudatos formálásáért.

Tanító szakos hallgatók esetében:

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a gyermekek fenntartható fejlődésre irányuló magatartásának tudatos formálásáért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

A tantárgyelem felelőse

Név:	Dr. Szurdoki Erzsébet Piroska	Beosztás:	adjunktus
Tudományos fokozat:	PhD		